

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

RESOLUCIÓ del procediment de tutela de drets núm. 29/2013, instat pel Sr. XXX contra el Servei Català de la Salut

Antecedents

Primer.- En data 18/04/2013 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades la reclamació que inicià el present procediment, per la presumpta desatenció del dret de cancel·lació que havia exercit prèviament davant el Servei Català de la Salut (CatSalut). La persona reclamant manifestava que el CatSalut havia contestat la seva sol·licitud de cancel·lació mitjançant ofici "*en el que me informa que no existe fichero inscrito en el Registro de Protección de Datos de Catalunya denominado "Fichero de control de la prestación farmacéutica"*". Junt amb la reclamació aportava còpia del dit escrit de 04/03/2013, de resposta del CatSalut, així com d'un formulari de 15/01/2013 en el qual s'haurien recollit les seves dades personals.

Segon.- D'acord amb l'article 117 del Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, RLOPD i LOPD, respectivament), per mitjà d'ofici de data 19/04/2013 es va donar trasllat de la reclamació al CatSalut, per tal que en el termini de 15 dies formulés les al·legacions que estimés pertinents.

Tercer.- Per mitjà d'escrit de data 06/05/2013 el CatSalut va sol·licitar l'ampliació del termini, la qual sol·licitud li va ser concedida per acord de data 08/05/2013, i va formular al·legacions mitjançant escrit de data 15/05/2013, en el qual exposava, en síntesi, el següent:

- Que en l'escrit que els dirigí l'ara reclamant el 13/02/2013, del qual aportava una còpia, demanava la cancel·lació de les dades d'un fitxer identificat com "*Fitxer de control de la proteccions farmacéutica*" (sic). El Catsalut manifestava que no disposava de cap fitxer amb aquesta denominació, motiu pel qual de conformitat amb l'art. 25.3 RLOPD se li informà d'aquesta circumstància a través d'escrit de 04/03/2013, en el qual se li concedia un termini de 10 dies per tal que concretés les dades respecte les quals se sol·licitava la cancel·lació, i se l'advertia que en cas que no ho fes, se'l tindria per desistit.
- Atès que en la reclamació formulada davant l'Autoritat, la persona reclamant es referia al "*Fichero de control de la prestación farmacéutica*", i aportava còpia del formulari de recollida de les dades respecte les quals s'inferia pretenia la cancel·lació, el CatSalut ha formulat les seves al·legacions respecte el fitxer "*Registro de Prestació farmacèutica*". A aquest respecte, el Catsalut manifesta que totes les dades recollides en el dit fitxer son necessàries per tal de dur a terme el control, la gestió i la facturació de la prestació farmacèutica que té encomanades en virtut del Decret 9/2013, de 3 de gener, de reestructuració dels òrgans centrals i dels òrgans territorials del CatSalut.
- Que en el formulari del qual la persona reclamant ha aportat una còpia, ja consta que el número de telèfon i l'adreça de correu electrònic no són dades de consignació obligatòria, i que de fet l'aquí reclamant no les va facilitar.

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

Fonaments de Dret

Primer.- És competent per resoldre aquest procediment la Directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb els articles 5.b) i 8.2.b) de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

Segon.- L'article 16 de la LOPD, relatiu al dret de cancel·lació, determina el següent:

"1. El responsable del tractament té l'obligació de fer efectiu el dret de rectificació o cancel·lació de l'interessat en el termini de deu dies.

2. Han de ser rectificades o cancel·lades, si s'escau, les dades de caràcter personal el tractament de les quals no s'ajusti al que disposa aquesta Llei i, en particular, quan aquestes dades siguin inexactes o incompletes.

3. La cancel·lació dóna lloc al bloqueig de les dades, i només s'han de conservar a disposició de les administracions públiques, els jutges i els tribunals, per a l'atenció de les possibles responsabilitats nascudes del tractament, durant el termini de prescripció d'aquestes responsabilitats. Complert aquest termini, s'ha de procedir a la supressió.

4. Si les dades rectificades o cancel·lades han estat comunicades prèviament, el responsable del tractament ha de notificar la rectificació o la cancel·lació efectuada a qui s'hagin comunicat, en cas que aquest últim mantingui el tractament, que també ha de procedir a la cancel·lació.

5. Les dades de caràcter personal han de ser conservades durant els terminis que preveuen les disposicions aplicables o, si s'escau, les relacions contractuals entre la persona o l'entitat responsable del tractament i l'interessat."

Per la seva banda, l'article 31.2 del RLOPD, disposa el següent:

"2. L'exercici del dret de cancel·lació dóna lloc al fet que se suprimeixin les dades que siguin inadequades o excessives, sens perjudici del deure de bloqueig conforme a aquest Reglament. (...)"

L'article 32 del RLOPD, apartats 1 i 2, determina el següent:

"1. (...)

En la sol·licitud de cancel·lació, l'interessat ha d'indicar a quines dades es refereix, i ha d'aportar a aquest efecte la documentació que ho justifiqui, si s'escau.

2. El responsable del fitxer ha de resoldre sobre la sol·licitud de rectificació o cancel·lació en el termini màxim de deu dies a comptar de la recepció de la sol·licitud. Transcorregut el termini sense que de forma expressa es respongui a la petició, l'interessat pot interposar la reclamació que preveu l'article 18 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre.

En cas que no disposi de dades de caràcter personal de l'afectat, igualment l'hi ha de comunicar en el mateix termini."

D'altra banda, l'article 18 de la LOPD, referent a la tutela dels drets d'accés, rectificació, oposició i cancel·lació, estableix en els seus apartats 1 i 2 el següent:

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

“1. Les actuacions contràries al que disposa aquesta Llei poden ser objecte de reclamació pels interessats davant l'Agència de Protecció de Dades, en la forma que es determini per reglament.

2. L'interessat al qual es denegui, totalment o parcialment, l'exercici dels drets d'oposició, accés, rectificació o cancel·lació, ho pot posar en coneixement de l'Agència de Protecció de Dades o, si s'escau, de l'organisme competent de cada comunitat autònoma, que s'ha d'assegurar de la procedència o improcedència de la denegació.”

En consonància amb l'anterior, l'article 16.1 de la Llei 32/2010, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, disposa el següent:

“1. Les persones interessades a les quals es denegui, en part o totalment, l'exercici dels drets d'accés, de rectificació, de cancel·lació o d'oposició, o que puguin entendre desestimada llur sol·licitud pel fet de no haver estat resolta dins el termini establert, poden presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.”

Tercer.- Exposat el marc normatiu aplicable, a continuació escau analitzar si la resposta donada pel CatSalut a la sol·licitud de cancel·lació de l'ara reclamant s'ajustava als preceptes transcrits al fonament de dret anterior.

Com a punt de partida, cal tenir en compte que els articles 16 LOPD i 31.2 RLOPD regulen el dret de cancel·lació com el dret de l'afectat a que se suprimeixin les dades que siguin inadequades o excessives, sense perjudici del deure de bloqueig. Així, el dret de cancel·lació regulat a la LOPD és un dret personalíssim i constitueix una de les facultats essencials que integren el dret fonamental a la protecció de dades de caràcter personal.

És per això que les limitacions a aquest dret de cancel·lació han de ser les mínimes atès que mitjançant el seu exercici es garanteix l'efectivitat del dret fonamental a la protecció de dades de caràcter personal. Així, els casos en què la pròpia LOPD exceptua el dret de cancel·lació es recullen al seu article 16, apartats 3 i 5; i també a l'article 33, punts 1 i 2, del RLOPD.

Pel que fa al cas concret que ens ocupa, en primer lloc cal donar la raó al CatSalut quan assenyala que el reclamant va sol·licitar la cancel·lació de les dades que figuraven en un fitxer, que denominava en la seva sol·licitud “*control de prestacions farmacèutica*”, el nom del qual certament no es correspon amb cap fitxer del CatSalut, i no facilitava cap altra informació addicional que permetés identificar les dades respecte les quals sol·licitava la cancel·lació. En aquest punt cal recordar que l'art. 32.1 RLOPD, en el seu paràgraf segon determina que en la sol·licitud de cancel·lació l'interessat ha d'indicar a quines dades es refereix. Davant aquesta manca de concreció de la sol·licitud de cancel·lació presentada el 13/02/2013, el que procedia era que el CatSalut demanés a l'interessat la identificació de les dades a cancel·lar o el fitxer en el qual estarien incloses, requeriment però que s'havia

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

d'efectuar sempre dins del termini màxim previst per a la resolució de la sol·licitud, que com s'ha vist anteriorment és de 10 dies (art. 16.1 LOPD i 32.2 RLOPD).

Consta a les actuacions que efectivament el CatSalut, en la línia del que preveu l'art. 25.3 RLOPD, va requerir la persona afectada per tal que concretés les dades a cancel·lar respecte la sol·licitud presentada en data 13/02/2013, però aquest requeriment no el va efectuar el CatSalut en el termini de 10 dies, que era el termini màxim previst per notificar la resolució de la sol·licitud de cancel·lació, atès que es va efectuar mitjançant ofici de 04/03/2013, registrat de sortida en data 18/03/2013. Aquest incompliment porta a considerar que, des d'una òptica formal, no es va atendre el dret conforme al previst per l'ordenament, la qual cosa al seu torn ha de comportar l'estimació parcial de la reclamació, per raons formals.

Un cop efectuada aquesta consideració formal cal entrar en el fons de l'assumpte, i des d'aquesta perspectiva, i en relació amb la manca de concreció de la sol·licitud de cancel·lació, s'ha de partir de la premissa que del contingut de la reclamació després formulada davant l'Autoritat s'infereix clarament que en la sol·licitud de cancel·lació, l'ara reclamant va cometre una errada de transcripció, i que en realitat es referia al fitxer "*Registre de prestació farmacèutica*". En concret, es referia a les dades que s'havien recollit mitjançant el formulari que el CatSalut posà a disposició de les persones que no volien pagar la taxa sobre receptes mèdiques, i que l'aquí reclamant va utilitzar en data 15/01/2013, del qual aportava còpia amb la seva reclamació. És per això que el CatSalut, a qui s'ha traslladat còpia de la reclamació i la documentació que l'acompanyava, ha pogut pronunciar-se sobre la pretensió de cancel·lació, un cop identificat el fitxer i les dades concretes respecte les quals es reclama la cancel·lació.

A aquest respecte, el CatSalut en les seves al·legacions es refereix al fitxer esmentat, i exposa que té per finalitat, entre d'altres, el control de la prestació farmacèutica. I pel que fa a les dades respecte de les quals demanava la cancel·lació, que són les que havia facilitat l'ara reclamant en el formulari esmentat que presentà el 15/01/2013, el CatSalut manifesta en defensa de la no-cancel·lació de les dades que: "*totes les dades personals que integren el fitxer esmentat, incloent les recollides mitjançant el 'formulario a rellenar y firmar por el paciente o persona que actúa en su nombre ante la voluntad de no pagar la correspondiente tasa sobre las recetas médicas', són necessàries per tal que el Servei Català de la Salut pugui dur a terme el control, la gestió i la facturació de la prestació farmacèutica que té encomanades en virtut del Decret 9/2013, de 3 de gener, de reestructuració dels òrgans centrals i dels òrgans territorials del Servei Català de la Salut.*" I afegeix el CatSalut en les seves al·legacions que en el dit formulari ja s'especifica que les dades de telèfon i correu electrònic no són obligatòries i per tant aquestes sí podrien ser objecte de cancel·lació, si bé puntualitza que l'ara reclamant no les va consignar, qüestió aquesta que efectivament consta acreditada atès que el propi reclamant ha aportat còpia de l'imprès esmentat.

Atesos els termes genèrics en què l'ara reclamant havia formulat la seva sol·licitud de cancel·lació –si bé centrada la pretensió respecte el fitxer esmentat– es considera convenient referir-se a continuació i de manera separada a, d'una banda, la

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

procedència de la cancel·lació del conjunt de dades que figuren en el dit fitxer; i, d'altra banda, de manera particular sobre la procedència de la cancel·lació de les dades recollides a través del formulari que en concret es menciona a la reclamació.

3.1. Pel que fa a la petició de cancel·lació de les dades que figuren en el fitxer "*Registre de prestació farmacèutica*", procedeix reiterar aquí el criteri ja expressat en la Resolució de 23/09/2009 (PT 29/2009) en un procediment de tutela anterior, en base al qual es va considerar que les dades recollides en el fitxer esmentat eren adequades i no excessives, i per tant es desestimà la reclamació formulada en termes molt semblants a la que ara ens ocupa.

Així, tal com s'havia argumentat en aquella resolució precedent, cal fer notar que el dret de cancel·lació que aquí també ha estat objecte de reclamació, s'exerceix en relació a les dades personals del fitxer "*Registre de prestació farmacèutica*" regulat per l'Ordre SLT/519/2006, inscrit al Registre de Protecció de Dades de Catalunya (RPDC) el 26/03/08, i del qual es responsable l'Àrea de Serveis i Qualitat del CatSalut, i que va ser modificat pel Decret 159/2007, de 24 de juliol, pel qual es va regular la recepta electrònica i la tramitació telemàtica de la prestació farmacèutica a càrrec del CatSalut.

Efectivament, les dades personals que es contenen al fitxer esmentat s'han de posar en relació amb la funció de control, gestió i facturació de la prestació farmacèutica, en el marc de l'assistència sanitària que té encomanda el CatSalut. En relació amb el cas aquí tractat, les dades personals de la persona a qui un facultatiu del CatSalut li expedeix una recepta, se sotmeten a la regulació prevista a la Llei 16/2003, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut, que determina en el seu article 16 respecte a la prestació farmacèutica el següent: "*la prestació farmacèutica comprèn els medicaments i productes sanitaris i el conjunt d'actuacions encaminades a que els pacients els rebin de forma adequada a les seves necessitat clíniques, en les dosi precises segons els seus requeriments individuals, durant el període de temps adequat i al menor cost possible per ells i la comunitat*". També el Decret 159/2007, descriu la prestació farmacèutica com un "*conjunt d'actuacions dirigides a fer que els pacients rebin de forma adequada a les seves necessitats clíniques els medicaments i productes sanitaris i dietètics inclosos en la prestació farmacèutica*."

Igualment resulta d'aplicació aquí la regulació legal de la prestació farmacèutica, que es troba a la Llei 29/2006, de 26 de juliol, de garanties i ús racional dels medicaments i productes sanitaris, que deroga la Llei 25/1990, de 9 de juliol, "Llei del medicament". En el seu article 77.4, la Llei 29/2006, estableix el següent: "*Les receptes mèdiques i ordres hospitalàries de dispensació hauran de contenir les dades bàsiques d'identificació de prescriptor, pacient i medicaments*." En definitiva, que existeix un conjunt de normes de rang legal i reglamentari en les quals es preveu que les receptes mèdiques han de contenir les dades bàsiques d'identificació del pacient.

D'altra banda, l'article 33 de la Llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de la Salut, en matèria de prestació farmacèutica, va preveure les actuacions de l'administració encaminades a aplicar la recepta electrònica, que a banda de les millores que suposaria per als pacients pel què fa a la protecció de la

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

seva salut, també hauria de permetre a les entitats responsables de la prestació farmacèutica disposar d'informació necessària per a la planificació i gestió sanitària.

En aquest sentit, es va dictar el Decret 159/2007, i en l'annex 1 d'aquest Decret s'estableix la regulació del fitxer "*Registre de prestació farmacèutica*". En l'apartat "*estructura bàsica i tipus de dades de caràcter personal*" s'estableix que les dades de caràcter personal incloses en el fitxer són, entre d'altres, dades de caràcter identificatiu de la persona pacient (nom i cognoms, adreça, DNI/NIF, número d'afiliació a la Seguretat Social, CIP); i també dades de característiques personals de la persona pacient (data de naixement, gènere). Les mesures de seguretat previstes en la disposició esmentada, són les de nivell alt.

D'acord amb aquestes previsions normatives, es pot concloure ja que les dades personals de l'aquí reclamant que consten al fitxer esmentat no es poden cancel·lar. Com s'ha dit, la finalitat d'aquest fitxer és principalment, el registre de l'activitat farmacèutica i el control de la prestació farmacèutica, i les persones i col·lectius afectats són, entre d'altres, els usuaris del sistema sanitari públic català que estiguin sotmesos a algun tractament farmacològic finançat pel sistema sanitari públic, entre els quals es troba el reclamant. En conseqüència, les dades són necessàries per al correcte desenvolupament de les funcions que té encomanades el CatSalut i per tant s'han de conservar, de manera que entraria en joc l'excepció al dret de cancel·lació prevista a l'article 16.5 de la LOPD i 33 del RLOPD.

Altra cosa seria que les dades –legítimament recollides– haguessin deixat de ser necessàries per a la finalitat prevista. En aquest cas hipotètic sí procediria la cancel·lació de les dades allà consignades, doncs d'acord amb l'article 4.5 de la LOPD les dades "*(...) No han de ser conservades de manera que permetin identificar l'interessat durant un període superior al necessari per a les finalitats d'acord amb les quals hagin estat recollides o registrades*".

A tall d'exemple, en relació amb les dades recollides en el formulari per al cobrament de la taxa -respecte al qual es farà alguna consideració més en el punt 3.2-, podrien deixar de ser necessàries per al cas que ja s'hagués tramitat el corresponent procediment de recaptació contra l'ara reclamant per al cobrament de la taxa, o que hagués prescrit el dret del CatSalut al cobrament de la taxa. Aquesta Autoritat desconeix les actuacions efectuades a tal efecte pel CatSalut, si bé cal tenir en compte que la Llei que regula la taxa per recepta ha estat objecte d'un recurs d'inconstitucionalitat, l'admissió del qual ha suspès la vigència dels preceptes que la preveien. I en data 21/05/2013 el Ple del Tribunal Constitucional (TC) va dictar Interlocutòria mitjançant la qual va acordar mantenir la suspensió de la vigència dels esmentats preceptes. Així les coses, s'hauria de considerar justificada la conservació de les dades del reclamant recollides mitjançant l'esmentat imprès, com a mínim fins a la resolució del recurs d'inconstitucionalitat, ja que per al cas que la Sentència del TC avalés el cobrament de la taxa, procediria la tramitació del procediment de recaptació que faria necessari disposar de les dades respecte les quals es pretén la cancel·lació.

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

3.2. En segon lloc, pel que fa a les dades personals concretes recollides mitjançant el formulari aportat pel reclamant, i sense perjudici del que s'ha avançat en el punt anterior, aquesta Autoritat també s'ha pronunciat al respecte en el procediment sancionador amb referència PS 59/2012, tramitat contra el CatSalut a partir de diverses denúncies presentades per persones que, en negar-se a pagar la taxa per recepta i en conseqüència emplenar l'imprès, consideraven que aquest vulnerava la normativa de protecció de dades per qüestions diverses.

Doncs bé, en la Resolució sancionadora dictada en data 21/12/2013 i per la qual es posà fi a aquell procediment sancionador –la qual es pot consultar a través del web d'aquesta Autoritat (www.apd.cat)- es venia a concloure l'adequació a la LOPD de la recollida de les dades personals que se sol·licitaven en l'imprès, si bé s'especificava que el número de telèfon i l'adreça electrònica s'havien de considerar dades no-obligatòries i que, per tant, era necessari indicar en el mateix imprès el seu caràcter opcional, com així s'indicava en l'imprès que va emplenar l'ara reclamant, el qual va optar per no consignar-les.

Tal com ja s'havia indicat en aquella Resolució i en consonància amb el que aquí ha al·legat el CatSalut, les dades de l'ara reclamant que es recolliren en l'esmentat imprès s'han de considerar adequades i no excessives per a la finalitat prevista d'identificar-lo a l'efecte de tramitar posteriorment el procediment de recaptació de la taxa que aquest es negà a pagar, de tal manera que es tracta de dades que el CatSalut precisa conservar, per la qual cosa no procedeix la cancel·lació de les dades allà consignades, també de conformitat amb els art. 16.5 de la LOPD i 33 del RLOPD.

D'acord amb l'exposat, no procedeix la cancel·lació de les dades del reclamant tractades en el marc del fitxer "*Registre de prestació farmacèutica*", incloses les dades que havia facilitat a través del formulari del CatSalut que l'aquí reclamant havia formalitzat el 15/01/2013.

Per això,

RESOLC

Primer.- Estimar en part, per raons formals, la reclamació de tutela formulada per Sr. XXX contra el Servei Català de la Salut atès que es va incomplir el termini màxim en què s'havia d'atendre la sol·licitud de cancel·lació; i desestimar la reclamació en el fons, atès que no procedeix la cancel·lació pretesa, per les raons assenyalades al fonament de dret tercer.

Segon.- Notificar aquesta resolució al Servei Català de la Salut i a la persona reclamant.

Tercer.- Ordenar la publicació de la Resolució al web de l'Autoritat (www.apd.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les parts interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 116 i següents de la Llei 30/1992 o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les parts interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per a la defensa dels seus interessos.

La directora

M. Àngels Barbarà i Fondevila

Barcelona, 11 d'octubre de 2013